

In memoriam

URVE LIPPUS

5.03.1950–13.05.2015

13. mail 2015 lahkus meie hulgast Eesti Muusikateaduse Seltsi alusepanija, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia muusikateaduse osakonna kauaaegne juhataja professor Urve Lippus. Ta pärines tunnustatud muusikute perekonnast: isa oli viiuldaja Endel Lippus, ema pianist Virve Lippus. 1975. aastal lõpetas Urve Lippus Tallinna Riikliku Konservatooriumi muusikateaduse erialal ning asus seejärel tööle Keele ja Kirjanduse Instituuti. Selline töökoha valik oli võimalik tänu mõjukale keeleteadlasele Mart Rimmelile, kes oli huvitatud muusikateaduse arendamisest Eestis ning suutis luua selleks ka mõned töökohad. 1985. aastal kaitses Urve Lippus Moskva Riiklikus Konservatooriumis kandidaadiväitekirja, töötas 1992–1993 uurijana Pennsylvania Ülikoolis ning kaitses 1995. aastal Helsingi Ülikoolis doktoriväitekirja, mida Eesti Kultuurkapital tõstis esile preemiaga. Praeguses Eesti teaduskorralduses on need küll sama taseme teaduslikud tööd, ent toona vaatasid mõnedki Moskvast kaitstud väitekirjale viltu ning Helsingis kaitstud doktoritöö aitas uurija akadeemilist positsiooni märgatavalt tugevdada.

Tasapisi nihkus Urve Lippuse professionaalne tegevus Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia (EMTA) suunas. 1990. aastast kuni kõige viimase ajani tegutses ta EMTA muusikateaduse osakonna (algselt muusikaajaloo kateedri) juhatajana. Organisatoorses töös ongi Urve kõige tähtsamaks saavutuseks kaasaegse muusikateaduse eriala ülesehitamine nii bakalaureuse-, magistri- kui ka doktoritöös. Selle eest pälvis ta 2010. aastal Eesti Kultuurkapitali preemia.

Teaduslikus uurimistöös iseloomustas Urve Lippust mitmekülgset ja lai haaret. Eriti köitis teda

Veljo Tormise looming ja selle seosed läänemeresoome rahvalauluga. 1990. aastate lõpus, kui Tormis oli pidanud aasta jooksul Tartu Ülikoolis vabade kunstide professorina seeria loenguid, koostas Urve koostöös heliloojaga raamatu „Lauldud sõna“, mis ilmus 2000. aastal ja pälvis Eesti Kultuurkapitali aastapreemia. Tegemist on seni kõige põhjalikumaga käsitlusega Tormise loomingust. Silmapaistvaks teaduslikuks saavutuseks tuleb pida 1939. aastast pärit eesti muusika helisalvestiste väljaandmise ettevalmistamist ja 12 CD avaldamist koos mahuka artiklikogumikuga 2009. aastal, mis samuti pälvis Kultuurkapitali aastapreemia.

Palju energiat kulutas Urve Lippus eesti muusika ajaloo koostamise ettevalmistustele, millest annab tunnistust sarja „Eesti muusikaloo toimetised“ üheksa köite toimetamine ja kaasautorlus. Tema juhendamisel on valminud hulk bakalaureuse-, magistri- ja doktoritöid mitmes valdkonnas. Osakonnajuhatajana oli Urve Lippus väga tolerantne ning võimaldas osakonna liikmetel tegutseda vastavalt nende teaduslikele huvidele. Tema panus EMTA muusikateaduse osakonna arengusse on hindamatu ja püsiv, tema toimetatuna on ilmunud ka suurem osa muusikaakadeemia teadusväljaannetest. 2009. aastal asutas ta muusikateaduse aastaraamatu Res Musica ja oli selle kuue aastakäigu peatoimetajaks.

Urvet jäävad mäletama poeg perega, õde ja vend perekondadega, tema paljud töökaaslased ja suur hulk tänulikke õpilasi.

Eesti Muusikateaduse Selts
Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia